

**TURLI YOSHDAGI XOTIN-QIZLARNING OILAVIY
QADRIYATLARINING O'ZIGA XOSLIGI**

Nabijonova Risolat Sobirjon qizi

O'zMU ijtimoiy fanlar fakulteti

*Psixologiya (oilaviy munosabatlar psixologiyasi) yo'nalishi 2-bosqich
magistranti*

Annotatsiya: Ushbu tadqiqotda turli yoshdagi xotin-qizlarning oilaviy qadriyatlari, ularning ijtimoiy, madaniy va psixologik omillar ta'sirida shakllanishi va o'zgarishi o'rganiladi. Tadqiqot davomida yosh guruhlar o'rtasidagi qadriyatlarning asosiy farqlari aniqlanib, oilaviy qadriyatlarning avlodlararo uzviyligi va zamonaviylik bilan uyg'unlashuvi tahlil qilindi. Ushbu natijalar oilaviy qadriyatlarni yanada chuqurroq o'rganishga va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: xotin-qizlar, oilaviy qadriyatlar, yosh guruhlar, ijtimoiy omillar, madaniy xususiyatlar.

Аннотация: В данном исследовании рассматриваются семейные ценности женщин разных возрастных групп и их изменение под влиянием социальных, культурных и психологических факторов. Особенности ценностей рассматриваются в разрезе возрастных категорий и показывают важность учета культурной специфики при разработке рекомендаций для укрепления семейных связей.

Ключевые слова: женщины, семейные ценности, возрастные группы, социальные факторы, культурные особенности.

Annotation: This study explores the family values of women across different age groups, emphasizing how these values are shaped by social, cultural, and psychological influences. The research identifies generational differences and continuities, shedding light on the balance between traditional and modern family norms. The findings contribute to a deeper understanding of the evolution of family

values and offer practical recommendations for strengthening familial ties in diverse cultural contexts.

Keywords: women, family values, age groups, social factors, cultural characteristics.

Oilaviy qadriyatlar har bir insonning hayotida muhim ahamiyatga ega bo'lib, ular ijtimoiy muhit, madaniyat, va shaxsiy tajribalar bilan shakllanadi. Xotin-qizlarning turli yosh davrlarida bu qadriyatlarning o'zgarishi ko'plab omillar bilan bog'liq bo'lib, ular oila ichidagi rol va jamiyatlardagi mavqe'lariga ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqola turli yosh guruhlaridagi xotin-qizlarning oilaviy qadriyatlarini o'rganish va ularning o'ziga xos xususiyatlarini aniqlashga qaratilgan.

Metodikalar: Ushbu tadqiqotda sifat va miqdoriy tadqiqot metodlari uyg'unlashtirilib qo'llanildi. Ma'lumotlarni yig'ish jarayonida quyidagi metodikalar asosiy rol o'ynadi:

1. **So'rovnoma:** So'rovnomalar yordamida uch yosh guruhidan (18-30 yosh, 31-50 yosh, va 51 va undan katta) 300 nafar respondentdan ma'lumot yig'ildi.
2. **Chuqur intervyular:** Har bir yosh guruhidan 15 nafar respondent bilan yuzma-yuz intervyular o'tkazildi. Ushbu intervyular qadriyatlarning shakllanishi va o'zgarish sabablarini batafsil o'rganish imkonini berdi.
3. **Statistik tahlil:** Olingan ma'lumotlar korrelyatsion va regresion tahlil yordamida qayta ishlanib, asosiy tendensiyalar aniqlandi.
4. **Kontent tahlil:** Intervyulardan olingan sifat ma'lumotlari mavzular va mavqe o'zgarishlarini aniqlash uchun tahlil qilindi.

Natijalar: Tadqiqot natijalariga ko'ra, yosh guruhlariga qarab qadriyatlarning shakllanishida sezilarli farqlar kuzatildi:

Yosh guruhlari	Asosiy qadriyatlar
18-30 yosh	Shaxsiy erkinlik, ta'lim, o'zini rivojlantirish
31-50 yosh	Oilaviy mas'uliyat, bolalar tarbiyasi
51 yosh va undan katta	An'anaviylik, oilaviy rishtalar mustahkamligi

Omillar	Ta'sir darajasi (yosh guruhlariga nisbatan)
Ijtimoiy omillar	Yuqori (har bir yosh guruhida)
Madaniy omillar	O'rtacha-yuqori
Psixologik omillar	O'zgarmas asosiy rol

Muhokama: Natijalar oilaviy qadriyatlarning yoshga qarab o'zgarishi haqida yangi ma'lumotlarni taqdim etdi. Yosh guruhlar orasida qadriyatlarning shakllanishi turli darajada ijtimoiy, madaniy va psixologik omillar bilan bog'liq. Masalan, 18-30 yoshdagi ayollarda shaxsiy erkinlik va ta'lim olish imkoniyatlari qadriyatlar tizimida ustunlik qilsa, 31-50 yoshdagi guruh uchun oilaviy mas'uliyat va farzandlar tarbiyasi eng muhim bo'lgan.

Xulosa: Turli yoshdagi xotin-qizlarning oilaviy qadriyatlari ularning hayotiy tajribasi, ijtimoiy va madaniy omillarga asoslangan holda shakllanadi. Yosh guruhlariga xos bo'lgan qadriyatlarning tahlili oilaviy qadriyatlarning avlodlararo uzviyligi va zamonaviylik bilan uyg'unlashuvini tushunishga yordam beradi. Ushbu tadqiqot natijalari oilani mustahkamlashga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda asos bo'lib xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development*. Harvard University Press.
2. Hofstede, G. (1980). *Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values*. Sage Publications.
3. Maslow, A. (1954). *Motivation and Personality*. Harper.
4. Tajfel, H. (1981). *Human Groups and Social Categories*. Cambridge University Press.
5. Coleman, J. S. (1990). *Foundations of Social Theory*. Harvard University Press.
6. Triandis, H. C. (1995). *Individualism and Collectivism*. Westview Press.

7. Oila va Jamiyat Tadqiqotlari Markazi. (2022). *Oilaviy Qadriyatlar: Statistik va Tahliliy Yondashuv*. Tashkent.
8. Giddens, A. (1992). *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Eroticism in Modern Societies*. Stanford University Press.
9. Schwartz, S. H. (1992). *Universals in the Content and Structure of Values: Theoretical Advances and Empirical Tests in 20 Countries*. *Advances in Experimental Social Psychology*, 25, 1-65.
10. World Values Survey (2021). *Findings and Insights*. Retrieved from www.worldvaluessurvey.org.